
**Engineering Design Center LECAD Group
Engineering Design Laboratory LECAD II Zenica**

**Mašinski fakultet Univerziteta u Tuzli
Dizajn sa mehatroničkom podrškom**

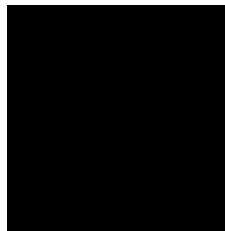
**mentor prof.dr. Jože Duhovnik
doc.dr. Senad Balić
Tuzla, decembar 2006. god.**

UNIVERZA V LJUBLJANI
Fakulteta za strojništvo
Aškerčeva 6
SI 1000 LJUBLJANA
LECAD Laboratorij za konstruiranje

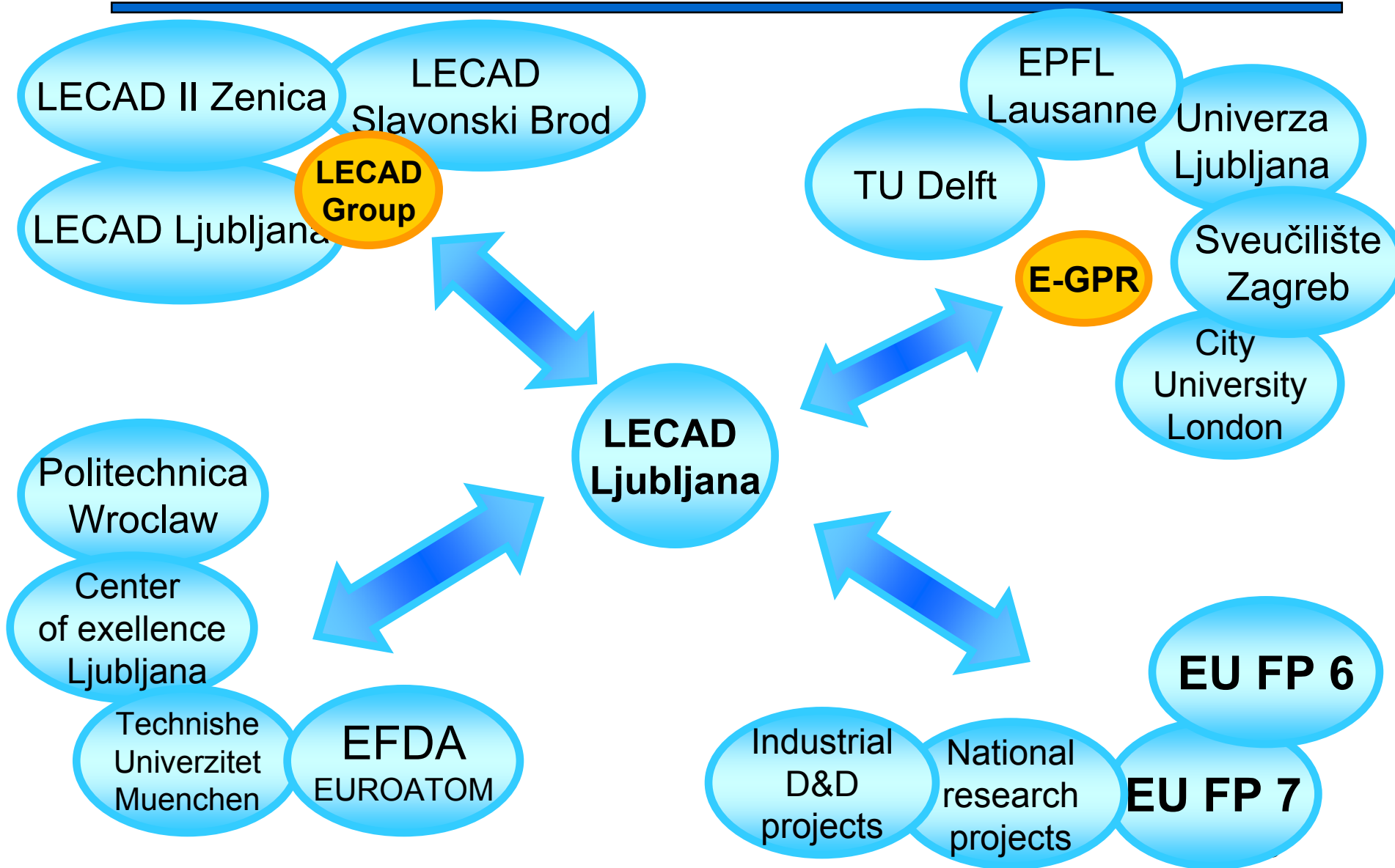

UNIVERZITET U ZENICI
Mašinski fakultet
Fakultetska 1
BiH 72000 ZENICA
LECAD II Laboratorij za inženjerski design

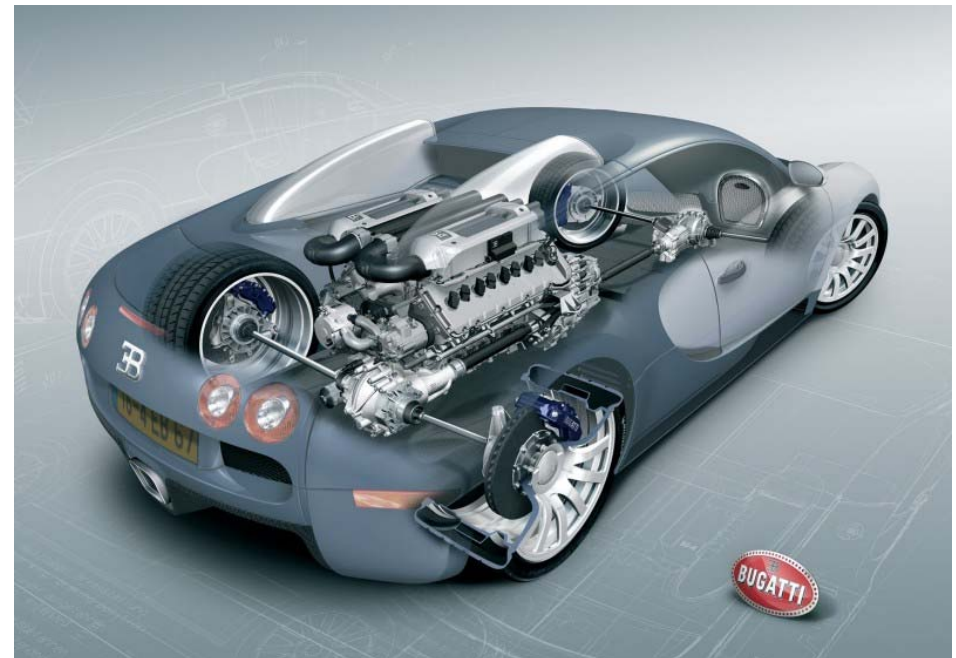

LECAD

J.J. Strossmayer University of Osijek
Strojarski fakultet u Slavonskom Brodu
Trg Ivane Brlić-Mažuranić 18
HR - 35000 Slavonski Brod
Laboratorij za razvoj proizvoda

What is Design?

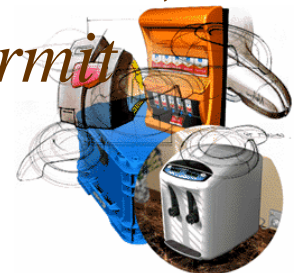
What is Engineering Design?

- The word **design** is from the Latin word *designare* meaning „to designate, or mark out.“
- Webster's dictionary :

„The act of working out the form of something (as by making a sketch or outline or plan) “

- **Engineering design**

„The process of applying the various techniques and scientific principles for purpose of defining a device, a process, or a system in sufficient detail to permit its realization. “

What is CAD?

- **Computer Aided Design (CAD)**
  - **A set of methods and tools to assist product designers in:**
    - **Creating a geometrical representation of the artifacts they are designing,**
    - **Dimensioning, Tolerancing,**
    - **Configuration Management (Changes) ,**
    - **Archiving,**
    - **Exchanging part and assembly information between teams, organizations,**
    - **Feeding subsequent design steps:**
      - Analysis (CAE),
      - Manufacturing (CAM),
  - **...by means of a computer system.**

CAD i razvoj proizvoda

Kratica CAD (engl. Computer Aided Design)

se ne upotrebljava samo za računarom podržano crtanje i modeliranje, nego pojam obuhvata takođe konstrukcijski proces kao cjelinu, odnosno obuhvata cjelokupan razvoj proizvoda.

Razvoj proizvoda

Kod razvoja proizvoda razlikuje se:

- poboljšanje postojećih proizvoda i
- razvoj novih proizvoda.

Kod poboljšanja postojećih proizvoda, misli se na skup aktivnosti čiji je rezultat promjena svojstava postojećih proizvoda.

Promjene koje se vrše na proizvodu **imaju za cilj da poboljšaju njegova svojstva** i da se na taj način zadovolje tržišni zahtjevi.

Aktivnosti za poboljšanje proizvoda

pokreću se u momentu kada se uoči da opada tražnja za istim na tržištu.

Sam proces usavršavanja i poboljšavanja

postojećih proizvoda može imati različit karakter, jer može obuhvatati aktivnosti od manjih zahvata do poboljšanja funkcionalnih karakteristika.

Pod poboljšanim proizvodom

podrazumijeva se proizvod kojim se zamjenjuje postojeći.

Pod novim proizvodom podrazumijeva se proizvod koji predstavlja novitet na tržištu, ali se isto može reći i za proizvod koji je novina u nekom preduzeću, iako ne predstavlja novinu na tržištu.

Postupak razvoja novog proizvoda ne može se ostvariti odjednom, kako se to često očekuje, jer isti zahtijeva studiozan, savremenim metodama definisan postupak i prateća istraživanja.

Razvoj novih proizvoda predstavlja **izuzetno složen proces**, kako sa stanovišta ljudskih potencijala i potrebne istraživačke opreme, tako i sa stanovišta troškova.

Tu je i prisutna **neizvjesnost** kako će tržište prihvatiti novi proizvod, bez obzira na sva prethodna tržišna istraživanja.

Osim toga, tu je i **zahtjev za što bržim izlaskom na tržište**, da bi se novi proizvod što prije predstavio kupcima i da bi se preduhitрили slični proizvodi konkurencije.

Zbog svega navedenog primjenjuje se **razrađeni metodološki prilaz** koji se zasniva na veoma efikasnoj organizaciji cjelokupnog posla razvoja novih proizvoda.

U toku procesa razvoja proizvoda se vrši priprema proizvodnje u tehničkom i tehnološkom smislu.

Konstruiše se i projektuje novi proizvod, razrađuje se tehnološki postupak proizvodnje, izrađuje se prototip i realizuje se nulta serija kao test spremnosti za serijsku proizvodnju.

Postupak razvoja proizvoda

Pod razvojem proizvoda podrazumijevaju se prije svega slijedeće aktivnosti:

- izbor ideja za novi proizvod,
- koncept razvoja novog proizvoda,
- stajling, odnosno industrijski dizajn,
- inženjerski dizajn (dizajn prema američkim izvorima),
- izrada konstrukcijske dokumentacije,
- izrada tehnološke dokumentacije,
- realizacija inženjerskih simulacija,
- razvoj i izrada alata,
- izrada prototipa, ako je to predviđeno,
- realizacija nulte serije, ako je to predviđeno,
- provođenje potrebnih izmjena nad tehničko-tehnološkom dokumentacijom,
- proizvodnja.

Lansiranje novih modela proizvoda

Od momenta lansiranja novog modela **mobitela, nakon 9 mjeseci** se mora krenuti s aktivnostima dizajna novog modela.

U **automobilskoj industriji**, ovaj period iznosi samo **1 godinu dana**. To znači da se poslije lansiranja modela Golf 5, pokretanje dizajna novog golfa mora dogoditi nakon isteka jedne godine dana.